

GÜNEY-DOĞU ASYA PREHİSTORYASI

Güneydoğu Asya'nın kesin sınırlarını çizmek oldukça zordur. Politik olarak batıya doğru Hindistan kıtası, kuzeye doğru Çin arasında uzanan bir kara parçası olarak görünür.

Mayıstan Kasıma kadar süren rutubetli dönemde yüksek sıcak ve bol yağışlar, özellikle yüksek alanlarda zengin bir bitki örtüsünün gelişmesine neden olur. Bununla birlikte kurak sezon sırasında da belirli alçak alanlar bir kuraklığın hükmü altına girer. Özellikle Kuzeydoğu Tayland'ın Khorat Platosu gibi yağışlı bir bölgede uzanan alanlar kısmen yaprak döken bir orman örtüsünden oluşur. Yağmurlu sezonla birlikte baharda karların erimesiyle, bölgenin iki ana nehri olan Mekong ve Red Nehirlerinin denize yakın daha alt erim alanlarında yükselen su seviyesi ağaçların büyümesine neden olur. Bu mevsimsel iklim değişimlerinden zengin denizsel gıda kaynaklarıyla sahil kısmı pek fazla etkilenmemiştir.

Güneydoğu Asya yiyecek kaynakları yönünden zengindir. Pirinç yabani bataklık otu olarak yetişir. Göller, nehirler ve sahiller bol miktarda balık sağlar ve tropikal körfez yani iki nehrin denize dökülen ağız kısımları bilinen en zengin yerleşim yerleridir. Aynı zamanda yüksek kaliteli taş hammadde kaynakları, çok sayıda bakır, kurşun ve demir cevheri yatakları ve dünyanın en zengin kalay kaynakları vardır.

Bölgede arkeoloji, Fransız koloni sömürgeciliğinin yayılımı sırasında, yüzyıl öncesinde başlamıştır. 1870'li yıllarda yapılan kazılar ve yüzey araştırmaları Avrupa'da aynı zamanla paralel bir ardıllık gösterir. Ancak bazı kronolojik konular bugüne kadar hala çözümlenememiştir. En basit konularda bile bir fikir birliği yoktur.

Geç Pleistosen çok az bilinmektedir. Fakat **Lang Rangrien** sığınağında D. Anderson tarafından yapılan çalışmalar sonucu G.Ö. yaklaşık 37.000'e ait bir yaş elde edilmiştir. Tayland Yarımadası'ndaki bu sığınak deniz seviyesinin çok daha alçak ve iklimin olasılıkla daha soğuk ve kuru olduğu bir dönemde aralıklarla iskân edilmiştir.

Denizin yükseldiği yani iklimin daha sıcak ve daha rutubetli olduğu Holosen'de, bölgenin yerleşme açısından çekiciliği devam etmiştir. Bu döneme ait yani Geç Pleistosen-Erken Holosen kontekse ait olan sitler aynı zamanda Vietnam'da da bulunmuştur. Vietnam'da bunlar "**Son-Vi Kültürü**" olarak bilinir. Con Moong sitinde, Son Vi taş endüstrisi, Hoabinhian'a atfedilen materyalin altında tabakalanmıştır. Kırmızı Nehir Vadisinde, Vietnam'ın kuzeyinde yontmataş endüstrisi hem çakıtaşı hem de kuars ve kuarzit yongalar üzerine yapılmış olan Son-Vi Kültürü, Hoabinhian Kültürün habercisi olarak bilinir. Bu kültürün yaşlandırılması çok tartışmalıdır (M.Ö. 120.000-9.000 arası).

Hoabinhian Kültür orijinal olarak Kuzey Vietnam'daki çok sayıda kaya sığınağında devam eden kazılar sonucu tanımlanmıştır. **Madeleine Colani** isimli bir araştırmacının keşfettiği taş endüstri bir kenarı boyuncu yongalanmış çakıllar ve zengin bir kemik endüstrisi, avcılık, balıkçılık ve toplayıcılığa dayalı bir geçim ekonomisine işaret etmektedir. Onun ilk safhaları yaklaşık M.Ö. 11.000'e tarihlenmiştir. Kırmızı Nehir çevresindeki platolarda bu endüstrinin sonu G.Ö. yaklaşık 5000'e tarihlenmiştir. Bu tarihte çanak-çömlek, cilalı taş baltalar ve öğütme taşları yapımına bir eğilim vardır. Bununla birlikte, yiyecek üretiminin herhangi bir formu için inandırıcı bir kanıt ile karşılaşılmamıştır.

SPIRIT CAVE-Ruh Mağarası (TAYLAND)

Tayland'ın kuzeyinde yer alan bu mağara Hoabinhian Kültüre atfedilen önemli bir arkeolojik dolguya sahiptir. 1970 yılında **Chester GORMAN** tarafından keşfedilmiştir. Bulunan bitki kalıntılarının tarıma alındığı anlaşılmaktadır. Arkeolojik tabakalar M.Ö. 10.000-6.000 arasına aittir.

Daha üst seviyelerde ise cilalı taş aletler ile seramik parçaları açığa çıkartılmıştır. Bazı bilim adamları burada Neolitikleşme'nin M.Ö. 7000'lerde başladığını ileri sürmüşlerdir.

SANGIRAN (ENDONEZYA)

Java Adası'nda bir yer adıdır. Burası, Endonezya'da Orta Java'nın Solo kasabasının yaklaşık 15 kilometre güneyinde bulunmaktadır. 1936-1941 yılları arasındaki kazılar, bu sitede ilk hominid fosili keşfedilmesine yol açtı. *Meganthropus paleo* ve *Pithecanthropus erectus* / *Homo erectus* olarak isilendirilen 50 fosil bulundu ki bu tüm dünyada bilinen hominid fosillerinin yarısını oluşturur. Bu fosil kalıntılar daha çok *Homo erectus* tipe benzer görünmektedirler. Üst Pleistosen'e tarihlendirilen yontmataş endüstrisi *Homo erectus*'ların geç bir formuna bağlanabilir. Fosil buluntunun yaşı G.Ö. 1.000.000 ile 700.000 arasındadır. Sangiran, insan evriminin anlaşılması için kilit alanlardan biridir.

1930'lu yıllarda *Homo erectus* kalıntıları ve onlarla ilişkili yontmataş aletlerin (Sangiran yonga endüstrisi olarak bilinir) keşfinden sonra ünlü oldu. Üst Pliosen'den Orta Pleyistonun sonuna kadar son 2,4 milyon yıl içinde insan ve faunal kalıntıları ve kültürel evrimi gösteren çok önemli bir jeolojik katlaşım vardır. Burası, 1.2 milyon yıl önce Alt Pleistosen'e kadar uzanan önemli arkeolojik oturma tabanlarını da vermektedir.